

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113 (7 mellékállomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. n. 3-7-ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Tel.: 113 (7 mellékállomással). Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

Gyöngyösi János volt külügyminiszter, országos főtitkár fontos kijelentései a Független Kisgazda Párt hajdúmegyei választmányi ülésén

„Minden cselekedetünknek a béke gondolatából kell kiindulnia - Békére van szükség belpolitikai viszonylatban is - A belső béke megóvása vezet bennünket az iskolakérdésben, az egyház és állam viszonyának rendezésében“

A Független Kisgazda Párt hajdúmegyei választmányi ülése vasárnap Debrecenben ülést tartott, melyen megjelent Gyöngyösi János volt külügyminiszter, a párt országos főtitkára és az időszaki kül- és belpolitikai kérdésekről szóló fontos kijelentéseket tett. Az ülést Dózsa György megyei elnök nyitotta meg. Hangoztatta, hogy a népi demokrácia jegyében össze kell fognia minden jó magyarnak. A világtörténelem halad a maga útján, aki elleneszegetül, azon átgázol a fejlődés. Nekünk a

béke frontján van a helyünk. Olyan közösséget akarunk kiépíteni, mely minden dolgozó ember jogát megbecsüli, amelyben a dolgozó ember eszményi ember lesz. A párt tagjai teljes bizalommal lehetnek Dobi István, Dinnyés Lajos és Gyöngyösi János iránt, kik a válság idején megállították a párt vesztébe rohanó szekerét. Hinni kell a kipróbált vezetőkben. Melegen üdvözölte az ülést megjelent Gyöngyösi Jánost és Pokorny Kírára asszonyt.

A száz munkaesélyszámmal dolgozó gyárüzemek államosítása óta immár hetek teltek el. Látható, hogy semmiféle megrázkódást nem okozott ez az átalakulás. A gyárakban lendületesen folyik a munka, a termelés fokozódott, úgy hogy nálunk már szinte árubőség jelentkezik, akkor mikor számtalan más európai államban áruhiánnyal küzdenek.

A nagyipari üzemek államosítása a parasztság számára nagy előnyt jelent és erre éppen Dobi István elnökünk mutatott rá az első paraszttal avatásánál. Most az államosítás után - például a mezőgazdasági gépgyárakban működő munkások a különböző szabadságoktól kiválogatni azt, ami a legjobb. Olyan egységes és egyes tájaknak megfelelő gazdasági gépeket és eszközöket fogunk gyártani, amelyek parasztságunknak legjobban megfelelnek. Amint tömegben tudunk gyártani, akkor az olcsóbb ár következtében minden gazda megvásárolhatja az intenzívebb műveléshez szükséges gazdasági eszközöket. Tehát az államosításnak a parasztság részére felbecsülhetetlen előnyei fognak mutatkozni. A mezőgazdaság gépesítése lehetővé teszi, hogy könnyebben lehessen elvégezni a munkát, a magyar parasztság jobban megvédekezhet a jövőre. A most folyó mezőgazdasági termelési versenyek is azt célozzák, hogy többet és jobbat hozzunk ki az áldott magyar földből.

Belpolitikai fejlődésünk megvalósítandó célját mi a népi demokráciában látjuk és miképpen ebben minden demokratikus párt megegyezik, mód és lehetőség nyílik a teljes megvalósulására. Ennek külső megjelenési formája a Függetlenségi Front új tartalommal való megújítása és megerősítése. Ebben a Frontban a Kisgazda Pártnak természetesen jelentős szerep jut, mert hisz a párt történelmi feladata, a demokratikus átalakulásban eddig betöltött szerepe erre nemcsak képessé teszi, hanem kötelezővé teszik számára, hogy a Front keretén belül képviselje eszményeit és elveit, amelyek elsősorban a magyar paraszti népmilliók eszményeivel és elveivel egyenlők.

Időszerezéset nyert napjainkban az oktatási egységesítése, illetőleg a felekezeti iskolák államosítása. Ennél a tárgykörnél nem akarok bővebben tartózkodni, külön előadás tárgya lesz. Pártunk azért foglal állást az iskolák államosítása mellett, mert tudja, hogy ebből csak haszon származik úgy a tanítóságra, mint a tanulóira és a szülőkre is egyaránt. A vallásos érzéseken, ezek ápolásán nem esik a legcsekélyebb csorba sem. Eerre garancia a többrendbeli illetékes kiellenítés. de

garancia lesz az is, hogy bizonyára beveszik a törvénybe is a kötelező vallásoktatást.

Az elkövetkező hónapokban újabb döntésekre kerül sor. Az egész magyar demokrácia a fejlődés újabb állomáshelyére jut. Teljes szívvel és lélekkel veszünk részt a megújuló Függetlenségi Frontban, azonban ez nem jelenti azt, hogy saját pártkeretünket hűséggel ne őrizzük és önállóságunk teljes fenntartásához ne ragaszkodjunk. Pártvezetőink hangoztatják, hogy pártunk helyzetét il-

letőleg fennáll az a tétel, amit a nagyválasztmány is leszögezett, hogy a Kisgazda Párt ereje, erősödése egyenlő arányban van az azal az együttműködési készséggel és a népi demokráciának azzal az egyértelmű vállalásával, amely a nagyválasztmányon történt. Egyesleges radikális szellemű Kisgazda Pártra van szükség az országban, de nekünk magunknak is. Nem lehet sorainkban kétérteleműség. A magyar nép érdeke legyen a legtöbb törvény.

Gyöngyösi János a kül- és belpolitikai helyzetéről

Nagy figyelem mellett szólt fel Gyöngyösi János országos főtitkár. Beszéde elején visszapillantást vetett a felszabadulás kezdetéről eltelt időre s rámutatott azokra a nehézségekre, amelyekkel meg kellett küzdenünk. A kormány mindig békepolitikát igyekezett folytatni s hogy ezt helyesen tette, azt láthatjuk abból, ha a mai helyzet és az eredményeket összehasonlítjuk a felszabadulás utáni időkével.

Ezután az újjáépítés és termelés fejlődésével foglalkozott és a békeszerződésről szólt. - A béke nem hozta meg sem Magyarországnak, sem más országoknak az igazi békét és a nyugalmat. Jóllehet a békeszerződésekben a nagyhatalmak megegyeztek, azonban ezeknek a végrehajtásában és általában Európa és a világ elrendezését illetően nem voltak és nincsenek ma sem egy véleményen, legalább is egy közös felfogás eddig nem alakult ki. Nekünk a háromszatnád ismerek. Alapjában soha nem szabad szemünk elől téveszteni azt, hogyha egyáltalán meg akarunk maradni és nem akarjuk, mint kis nemzetet elsöpörtetni magunkat a történelem árja által, a magunk erejével meg kell óvni és szilárdítani a békét, ha kicsik is vagyunk, legalább is támogassuk mindazokat akik a békéért küzdenek a világon.

Az elért eredmények

A következőkben visszapillantást vetett Gyöngyösi János a Kisgazda Párt múltévi választmányi ülésére, ahol Dobi István és Dinnyés Lajos szilárd felépése mentette meg a pártot a teljes széthullástól. Szeptemberben arról volt szó, hogy a Kisgazda Párt bent maradjon-e a koalícióban, vagy sem. A felelős vezetők mellette döntöttek, mert a béke szándéka vezette őket. Ha a Kisgazda Párt nem vett volna részt a koalícióban, hanem ellenzékbe vonul, bizonyos, hogy a fejlődését nem tudta volna megállapítani és az is bizonyos, hogy a fej-

lődés útjából elsodorták volna. De ez mind nem történetet volna békésen és rendben. Enélkül pedig az ország újjáépítésében és a termelésben távolról sem tudtuk volna elérni azt, amit így megvalósítottunk.

Hogy valóban milyen nagy eredményeket értünk el, utalt arra, hogy 1945 februárjában tartott minisztertanácsos az akkori közlekedési miniszter bejelentette, hogy átvette az üzemvezetőséget egy mozdollyal és 3 vagonnal. Ha összehasonlítjuk a mai helyzettel, hogy pl. Debrecen és Budapest viszonylatban, naponta 3 gyorsvonatpár közlekedik, akkor látjuk igazán a fejlődés óriási mértékét. Ennek a munkának volt eredménye, hogy pénzünk szilárd és jó vásárló értékű. Ha összehasonlítjuk helyzetünket, a környező, vagy távoli országokéval, megállapíthatjuk, hogy nálunk teljes rend és nyugalom van, míg igen sok országban állandó tüntetések és sztrájkok vannak. Demokratikus rendőrségünk biztosítja a rendet, a vagyon és életbiztonságot. Olyan haladást tettünk, amit az ember akkor nem is tudott elképzelni, akik ismerték ezt az országot a felszabadulás pillanatától kezdve, azok egyszerűen csodának minősítették azt.

Békevágy az egész világon

Hogy tovább folytathassuk ezt az építőmunkát, ma is minden eszelekedetünknek a béke gondolatából kell kiindulnia. Nekünk a béke fenntartása érdekében támogatnunk kell azokat, akik a béke megóvását tűzték ki célul. Ebben a tekintetben bizonyos reménysugár csillan fel mintegy két héttel ezelőtt a szovjet-amerikai jegyzékváltás nyomán. Ezt a hírt általában örömmel fogadták az egész világon az emberek, de sajnos különböző visszahatások jöttek rá. Száltalán békegyilatkozatának rendkívüli jelentősége és olyan átitölt ereje van, hogy sem-

Gyermek felvételek
Horváth fotóból
Simonffy-utca 1-b.

Szigethy Gyula beszámolója

Szigethy Gyula országgyűlési képviselő, a párt szervezet elnöke tartott kül- és belpolitikai beszámolót. Utalt az országos nagyválasztmány állásfoglalásaira és határozataira. A Kisgazda Párt helyesli a koalíciós kormány eddig is követett következetes külpolitikáját, melynek alapja a Szovjetunióval és a népi demokratikus szomszédállamokkal kötött barátság szerződése, az imperializmus fenyegető arcvonalával szemben kialakult békeszerződés összefogás. Magyarország békében akar élni! Dolgozni, építeni, termelni akar és ezért elítéli a nyugaton fellobbanó háborús uszítást.

Az elmúlt hetek külpolitikai eseményeinek tükrében megállapíthatjuk, hogy az országos nagyválasztmány helyesen járt el, mikor a béke frontjához való szoros csatlakozást deldarálta. Láthatjuk, hogy az egész világon feltűr a népek határozott békevágya. Az Amerikai Egyesült Államok által a Szovjetunióhoz intézett jegyzék világviszhangja is ezt bizonyítja.

Gazdaságpolitikai vonatkozásban is a haladás oldalán kívánunk állni. Csak az a fontos, hogy a haladást a mi sajátos magyar viszonyainkhoz szabjuk. A mi adottságainkat vegyük figyelembe. A haladástól nem szabad irtonni. A régi társadalmi és szociális viszonyok nem maradhatnak olyanok, mint a régi feudális korban voltak. Nagy kiegyenlítődési folyamat van kialakulóban. Most, mikor már felszámoltuk a nagybirtokot és nagyjöket, a további kiegyenlítődés nem azt jelenti, hogy elvegyük attól, aki kapott, akinek meghagyatot, hanem azt, hogy annak is adjunk, akinek nincs. A juttatás most már elsősorban a jobb életlehetőségek nyújtásával magasabb életszinorra biztosításával történik. A jobb kereset, a könnyebb megélhetés képessé teszi majd az embereket szélesre, hogy kis vagyongázhoz jussanak, hogy annak is legyen magántulajdona, akinek eddig nem volt. Ezt a fejlődést szolgálja a Kisgazda Párt, mint ahogy a földreform követelésénél is ez a döntő szempont. Vezeté. Elvégre fontosabb volt, hogy 650 ezer ma-

gyarnak legyen földje, magántulajdona, mint az, hogy néhány száz nagybirtokosnak legyen ezer és tízezer holdja.

A földreform legyen zárva. Ezt minden illetékes tényező kinyilatkoztatta. Parasztságunk meg lehet nyugodva, vagyonát nem fenyegeti veszély egyetlen oldalról sem. Arról azonban igéző szó van, hogy miként tudnók emelni mezőgazdasági termelésünk színvonalát olyan színre, mely emberséget biztosítana mezőgazdasági népességünknek. Ezért proagáljuk a szövetkezés gondolatát, de nem felelőlről akarjuk rákényszeríteni a népre, hanem azt akarjuk, hogy magától önkéntes elhatározással vegye igénybe a szövetkezésben rejlő előnyöket és lehetőségeket.

Bármennyire is vannak még nehézségek a mezőgazdaságban, de minden gazda tegye csak szívérére a kezét és valja be, hogy bizony nagy haladás van az ő sorában is az elmúlt három év óta. Most már mégis csak hozzájuthat sok mindenké, amire szükség van. És ha a jó Isten megsegíti és az aszályos esztendőknél az idén végeszakad, rendes termésünk lesz, akkor még több lehetőség nyílik arra, hogy egy kis- sé anyagilag megerősödjének a gazdák is, kiknek eddig ugyanakkor kijutott. Persze nekünk hajdúknak külön szerencsétlenségünk, hogy vidékünkön pusztított a kegyetlen tavaszi fagy. Éppen jó magam szólaltam fel az országgyűlésen és sürgettem a fagy után a segítséget, a védekezés megszervezését. Adóügyi téren már azóta történtek intézkedések a segítségre nézve, ami természetesen a beszovaltatás mérvét is csökkentti.

Itt kell megemlítenem, hogy április 30-án az országgyűlés elfogadta a nagyipari üzemek államosításáról szóló törvényt. A kormány részéről, illetve a koalíciós pártok részéről ez alkalommal is hangsúlyozott kijelentés történt, hogy a dolgozó ember magántulajdonának elvét, a nem kizsákmányolással szerzett magántulajdonát a kormányzat szentnek és sérthetetlennek tartja.

mi esetre sem térhet ki előle a nyugat sem.

Ellenállhatatlan békevágy van nemcsak az Egyesült Államokban de az egész világon. Komoly kihatás van arra, hogy a nagyhatalmak közötti megegyezés létrejön, mégpedig talán nem is nagy idő múlva. Kétségtelen, komoly bajok fognak előállni a világgazdaságban, ha ez a feszült állapot továbbra is megmarad mert a világgazdaság megbénul és ez válságokat fog előidézeni. A kelet-európai államoknak egymással kötött szerződésel biztosítják gazdaságuknak zavartalanitását, de ahol nincs ilyen kialakult együttműködés, ott a jelenlegi feszültség is — amely gazdasági vonat-

kozásban is érezteti hatását, komoly válságokra kell, hogy vezessen. Eppen azért, mert nem más út, vagy a béke, vagy pedig a jobb zavargások következtében a világháborúba rohanni, fel kell bízhatunk abban, hogy megegyezés létre fog jönni.

Belső békét!

Ami vonatkozik a nagy világpolitikára, hogy nekünk, magyaroknak békére van szükségünk, épp úgy fennáll belpolitikai viszonylatban is. Különösen fontos ez azért is, mert a világpolitikai helyzetünket illetően mégis a demokratikus pártok és azok felelős vezetői irányítják. A magyar kormányának legfőbb törekvése mindig a béke megővése volt.

Beszámoló a Kisgazda Párt egyházi tárgyalásairól

Van itten egy kérdés mostan amely alkalmas lehet arra, hogy ezt a békét, ezt a rendet, ezt a nyugalmat, amely a gazdasági fejlődést, az újjáépítést lehetővé teszi, megzavarja, hogy a belső nyugalom és béke esetleg felboruljon. Ez az állam és az egyház viszonyának kérdése. Akkor, amikor mi, a Független Kisgazda Párt katolikus vezetőpolitikáival az én vezetéssel eljárnak a katolikus egyház vezetőinél, a püspököknél, majd a bíboros-hercegprímásnál is, akkor bennünket egyedül az a gondolat vezette, hogy a békét megőrizzük és fenntartjuk, anélkül, hogy bármely egyház, tehát a katolikus egyház is, a vallás szabad gyakorlásában a legkisebb csorbát is szenvedje. Arra figyelmeztetünk jóakarólag a katolikus püspököket, hogy a demokratikus fejlődés ma már eljutott odáig, ahol legjobb megítélésünk szerint nem odaszáthat el tovább ennek a kérdésnek a rendezése és mindenekelőtt a nevelés ügyének a demokratikus állam kezébe való átvétele.

Meg kell mondani világosan, amit eddig csak tegnap hallottunk a Kommunista Párt részéről Révai József beszédéből, hogy ez politikai kérdés. Nem vallási, nem egyházi, hanem ez politikai kérdés. És az, hogy ebből ilyen erős mértékben politikai kérdés lett, az nagyrészen azon múlott, hogy az egyházak egyik-külön kimagasló képviselője a demokráciával és a demokratikus fejlődéssel szemben idegenkedéssel, vagy egyenesen ellenségesen viselkedett. Ennek az ellentétnek a kialakulását lehet magyarázni, de tisztára anyagi indókkal. Elsősorban azzal, hogy amit mi a demokrácia nagy vívmányának tekintünk, a földreform, az anyagi erőjében gyengített az egyházat. De ezzel a vallás szabad gyakorlása és hirdetése terén semmi sérelem nem történt. Magyarázható azzal, hogy történelmi egyházaink egyike-másika a monarchikus államforma, tehát a királyság alatt kiváltságos közbizonyi helyzetet élvezett, amelyet természetesen a köztársaság, mint népi kormányzási rendszer senkinek sem juttathat. De az, hogy egyes egyházaknak egyes vezetői a köztársasággal szemben foglaltak állást, hogy egyes egyházi vezetők a földreformot elfélték, vagy akik ezt nem is tették, de a demokráciának ezeket a mindenki által, a magyar nép által vívmányoknak elismert eredményeket nem ismerték el, tetze ezt a kérdést ma, amely szónyegen van, az állam és egyház viszonyának kérdését kifejezetten politikai kérdéssé nyilvánvaló az, hogy a nevelést és nem a vallásosítást, a demokratikus állam és demokratikus államrendszer nem hagyhatja olyan kézen, amelyikkel ezzel a demokratikus államrendszerrel szemben foglal állást, vagy legalább is nem akar állást foglalni a demokratikus fejlődés mellett.

Erről van itt lényegében szó. És mi arra kérjük és kérjük a püspöki kart, újjének le tárgyalni az állam kikküldötvel. Ez meg is történt, de arra is kérjük, hogy tárgyalások előtt szögezze le a katolikus egyház ezt az álláspontját, hogy a demokráciát, a demokrácia eredményeit, a köztársasági államformát a földreformot, az

államosítást elismeri, és ezzel megkönnyítene a maga helyzetét ezeken a tárgyalásokon és kétségtelenül sokkal előnyösebb eredményeket tudna elérni, ha az a nem egészen jogtalan bizalmatlanság, amely a demokratikus politikai vezetőkben a katolikus egyház vezetőivel szemben fennföreg, enyhülne, vagy megszűnne. Ezek a tárgyalások a katolikus egyházzal is talán még ezen a héten megindulnak. Késleltette a tárgyalásokat egyrészt az, hogy a püspöki kar arra hivatkozott hogy már bérmlási programját nem akarja megszakítani, másrészt a kultuszminiszter úrnak Szófiába kellett utaznia. De ezek a tárgyalások meg fognak történni.

A tárgyalások már lényegében lezajlottak és eredményre vezettek a református egyházzal. Hogy mi ez az eredmény, talán a sajtóból mindenki ismeri. Arról van szó, hogy ezeket a felekezeti iskolákat, amelyek anyagi fenntartása a református egyháznak így is igen nagy godot okozott — dacára, hogy az állam a szokásos hozzájárulást úgy a tanítók fizetéséhez, mint az iskolák épületének fenntartásához is folyósította — ezeket az iskolákat az állam tanítóikkal együtt átvessz és ezekben az iskolákban az állam által engedélyezett és előírt állami tankönyveket fogják használni. De a református egyházak meghagyják a felekezeti iskolákat azoknál a tanítványoknál, amelyeknek bizonyos történelmi jellege és érdeme van, amelyekhez történelmi hagyományok fűződnek, mint pl. a debreceni Kollégium, a sárospatai kollégium, a pápai, stb. Természetesen teljesen érintetlen marad, az egyházak belső ügye, a papnevelés. A református egyház számára egyébként a szabad állam szabad egyház elve áll fenn. Tehát az állam és egyház különválásánál a református egyházi férfinak vége odjúk az hogy a hívek hozzájárulásából tartásuk fenn magukat, függetlenül minden állami hozzájárulástól. Erre kértek azonban öt évi, illetőleg még tizenöt évi türelmi időt. Öt évig kapták mindig a segílyt, amit azután tizenöt éven keresztül fokozatosan leépítettek. Húsz év múlva a református egyház az államtól nem kíván semmit, ez az idő azonban kell nekik ahhoz, hogy átállítsa egész szervezetét az egyházközségeket, híveit arra, hogy ők tartásuk fenn az egyházat.

Nem szokatlan álláspont ez. Talán itt van, akiknek van amerikai ismeretsége, az tudja, hogy elképzelhetetlen, hogy ott az egyház ne csupán a hívek adakozásából tartsa fenn magát. Tehát a református egyházzal lényegében a megegyezés meg van, a zsinat hozzájárulásától függ, hogy ezt a megegyezést a legfelsőbb református egyházi szerv is elfogadja-e. Az evangélikus egyházzal a tárgyalások most vannak folyamatban.

A Párt álláspontja

Most már az a kérdés, hogy mi a mi álláspontunk ebben az ügyben. Ezt az álláspontot lényegében Dobi István elnökünknek a napokban kiadott nyilatkozata tüszáta. A Kisgazda Párt vezetősége az iskolák államosítása mellett foglalt állást. Ez egészen

érthető, mert ha egyrészt állást foglaltak a demokratikus fejlődés mellett, akkor ebből következik az, hogy állást kell foglalnunk ennek a demokratikus irányzatnak a nevelés terén való biztosítása mellett is. A pártvezetőség arra kéri a megyei nagyválasztmány tagjait, akik bizonyára túlnyomó részt vezetői a megye községi szervezeteinek, de benne vannak esetleg a községi képviselő-testületben is, hogy a Kisgazdapárt e mellett a világos és határozott állásfoglalása mellett álljanak ki azzal, hogy az iskolák államosítása, tehát a nevelés terén a demokratikus nevelés biztosítása a demokratikus állam létérdeke, ez egyáltalán nem érinti, nem is szabja, hogy érintse az egyházaknak vallási terén, éppúgy a vallások, vallásérkölösi nevelés terén ezeket joggal és természetesen megillető feladatokat.

A Függetlenségi Front újjászervezése

Befejezésül Gyöngyösi János, a Függetlenségi Front újjászervezőséről szólott. Hangsúlyozta, hogy ezt a kérdést is a béke és a nyugalom fenntartása szempontjából állít meg. A Függetlenségi Frontban a Kisgazda Párt továbbra is szoros együttműködésben részt akar venni, aminek az a célja, hogy az alkotás és újjáépítés elől elhárítson minden nehézséget, ami késleltetné, hátráltatná, ami nehezebbé tenné. A Függetlenségi Frontban való részvétel nem jelenti a pártkeretek megszűnését, hogy a Kisgazda Párt nincs többé, de azt jelenti, hogy úgy mint 1945-ben volt, egységesen igyekezzünk fellépni. Ebből az összefogásból, a népi demokráciára csak áldás és haszon származhat. Tájékoztatás és taps kísérette Gyöngyösi János szavalt.

Székely Gyula köszönte meg Gyöngyösi Jánosnak a tájékoztatást és irányítást.

Felszólalások

A választmányi ülésen több felszólalás történt. Jánbor István (Földes) a falu pépének fokozott felvilágosítását tartja szükségesnek. Pokorny Klára találo szavakban vázolta a helyzetet és a női egység célszerűségét fejtegette. Váry János (Monostorpályi) egyes gazdasági visszasságot tett szövé. Gyula András (H-Nánás) az egyenlőség érvényesítésének szükségét hangoztatta a politikai és gazdasági szervekben. Dr. Rényi Andor gazdaságpolitikai kérdésekről szólott. Belgár András és Berkes Kálmán (Egyek) a felekezeti iskolák államosításával kapcsolatos egyes kérdésekben kért felvilágosítást.

A felszólalásokra részint Gyöngyösi János, részint Székely Gyula válaszoltak, elosztván a felmerült aggályokat.

Bartha János megyei tikkár a megyei pártmeggyelőről tett örvendétes jelentést, majd az Aratóünnep előkészületeiről számolt be és a Tildy kollégium részére való gyűjtésre hívta fel a vidéki párttagok figyelmét.

Határozat

Bartha János határozati javaslatot terjesztett elő, mely így szólt:

A Független Kisgazda Párt hajdúmezei választmányára szeretettel üdvözlő Dobi István országos elnököt és felelősségteljes munkájában bizalmáról biztosítja. A felekezeti iskolák államosítása kérdésében a párt által elfoglalt álláspontot helyesli, megeléven győződve arról, hogy az államosítás az egyházak által teljesített valóságos nevelést és hitoktatást nem érinti, továbbá, hogy az egyházaknak nyújtandó további támogatás igazolni fogja vezetőik bölcsességét, megnyugtatta a felzaklatott kedélyeket. Pártunk vezetői fáradságos munkájára Isten áldását kérjük.

A határozatot, melyet táviratilag küldtek a pártvezetőségnek, a választmány egyhangúlag elfogadta.

Döcsa György zárószóiban felhívta a tagokat, hogy figyeljenek és bízzanak az országos vezetőségben.

APOLLO MOZI
Ma utoljára
Tengeri karvaly
Német tengeraltörők harcra a szöveghűségű hájk ellen. Kisrő műsor!
OROSZ filmhíradó
Előadások hétköznap: d. u. 5, 7, 9.
Telefon: 194.

A szatmár-beregi Kisgazda Párt távirata Dobi Istvánhoz
A Kisgazdapárt szatmár-beregi szervezetének választmányára vasárnap Mátészalkán ülést tartott. Kézi János ügyvezető elnök megnyitotta után Reményi József a párt debreceni főtitkára tartott politikai beszámolót, majd dr. Potoczky Kálmán központi propaganda-vezető ismertette az iskolák államosításának kérdését. Szabó István főispán a parasztság kulturális felemelkedéséről szólott, majd a

Vigszínház
ma utoljára
A leghatalmasabb angol világfilm
...És megfordul a szél
Izgalom, csaták, szenvedélyek, szerelem!
Előadások: 4, 6, 8 órakor.

Nagyarányú razzizán 200 lakást kutattak fel Debrecenben

Jogtalanság és sérelem senkit sem ér

Az utcabizalmiak és háztömb-bizalmiak tikkársága a hatóságokkal lefolytatott megbeszélés alapján az utóbbi napokban meastre-lakásrazizán rendezett Debrecenben. 250 utca- és háztömbbizalmi járta sorra a lakásokat és vizsgálta át abból a szempontból, hogy hol találhatóik igény jogosulásukon felül, vagy használatban nem levő lakrészek, amit aztán rövidesen kiűsznek s az által igényeknek csökkenteni a nagy lakáshányt.

200 lakást kutattak fel néhány nap alatt a városnak eddig mintegy felerészét átvizsgáló megbízottaink — mondotta Vadász László, az utca- és háztömb-bizalmiak tikkárságának vezetője. — Ebből tévedések, vagy utóbb fiaszótt körülmények miatt mintegy 15 százalék kiesik, így is azonban 25 lakás kiutalásával tudunk enyhíteni a lakáshányon, mely egészen megdöbbentő esetekben jelentkezik. A napokban kapunk két bejelentést, hogy egyik Bősörményi úti pincelakásban a néhány órára egyedül maradt kisgyermeket összemarták a padkányok s állítólag bele is halt azok seibe. A másik esetben három újját rágta le a padkányok egy kisgyermeknek. Van olyan egészségtelen pince-lakás, ahol az egész család tüdővész kapott. 27 olyan romház van a városban, amelyek bármelyik perében rászakadhat a benne lakókra, mint az egyik Péceli utcai romházmű is történt, ahol négy családra szá-

adt rá az épület. Ezekben az esetekben sürgősen lakást kell kitalnunk. Felkutatjuk tehát a törvényesen előírt, jogos lakásnál nagyobb lakrészeket s a felesleges helyiségeket igénybe veszi jelentőségük alapján a lakáshány. De felkutatjuk azokat az egészséges, világos raktárhelyiségeket is, melyeket felesleges lomtól használnak.

Jogtalanság, sérelem senkit nem fog érni, mert a razzizán kapcsán hozzánk beérkezett adatokból a vitákat én magam a lakáshánytal kikküldöttjével leoldom és minden sérelmet orvosolunk. Ezenkívül kiutalás előtt a lakáshánytal kivizsgálás a helyszínen ismétellen átvizsgálják minden toldatfeben a közel-muliban megjelent lakáskodexben foglalt törvényes rendelkezések alapján járnak el. A lakásrazizán befejezése után az utca- és háztömbbizalmiak közreműködésével elkészítik Debrecen lakáskataszterét is.

Nagy József, a lakáshánytal h. vezetője ugyancsak kijelentette, hogy a lakásrazizánal kapcsolatban a hivatalos eljuttatott adatokat a lakáshánytal kivizsgálás a helyszínen ismétellen átvizsgálják minden toldatfeben a közel-muliban megjelent lakáskodexben foglalt törvényes rendelkezések alapján járnak el. A lakásrazizán befejezése után az utca- és háztömbbizalmiak közreműködésével elkészítik Debrecen lakáskataszterét is.

19 egyházközséggé tagozódik a debreceni református egyház

A presbitérium elfogadta a reformot

A debreceni református egyház presbitériuma szombaton ülést tartott Uray Sándor lelkészelnök és Ory István főgondnok elnöklété alatt. Az egyháztanács ülésének egyetlen tárgya volt, a debreceni nagy egyházközség önálló egyházközségekké és a Debrecen városi egyházmegye megalakításának szervezeti szabályzata feletti döntés. A szervezeti szabályzatot a presbitérium legutóbbi ülésén általánosságban elfogadta, ezúttal a részletes tárgyalás volt soron.

Néhány kisebb módosítás után a presbitérium névszerűen szavazással döntött az egyházreform ügyében a 79 szóval 2 ellenében elfogadta a szervezeti szabályzatot, melyet így az egyházmegyei közgyűlésen át a tisztújított egyházkerület közgyűléséhez terjeszt nek fel jóváhagyás céljából.

Az elfogadott szervezeti szabályzat szerint mint tudvalevő a nagy egyházközséggé 19 kisebb egyházközségre tagozódik éspedig a következőkre:

Csapótelepi, péterfaiatai, mesterfai, kisplompi, ispolányi, kocsuthatai, árpádtéri, homokkeréti, nyilastelepi, csapókeréti, kerékestelepi, nagyerdei, széchenyikeréti, rákositelepi, ondod-macsi, hegyeslepi, ebess-zepesi, nagyere-halapi és debrecen-bánki egyházközség.

Az összes debreceni egyházközség alkotta a városi egyházkerületet. Az egyházkerületet a

szükség és célszerűség szempontjából határolták el, azonban ezt az egyházmegyei közgyűlés bármikor megváltoztathatja. Három év elteltével s azután 10 évenként az egyházmegyei közgyűlés e határokat felülvizsgálni köteles.

Az egyház vagyoni kérdéseit is rendezi a szervezeti szabályzat.

Eszerint az egyházi vagyon a lélekszám arányában oszlik meg az egyes egyházközségek között, míg a célvagyonok a debreceni egyházmegye tulajdonába kerülnek. A megosztási eljárás során az egyházközségek között lélekszámok fordított sorrendjében választanak. A lélekszám 50-en felül 100-ra kell kikeríteni, 50-en alul el kell hagyni.

Az egyházi reform jóváhagyás esetén a jövő év január elsején lép életbe.

Sakk

A centenárius vegyes mesterverseny izgalmas végküzdelem után dr. Bán Jenő nyerte meg dr. Silye elött. A debreceni versenyzők közül Kónya Kálmán érte el a legjobb eredményt, két mestert megelőzött. Végeredmény: 1. Bán 8 és fél, 2. Silye 8, 3-4. Asztalos, Macelle 7 és fél, 5. Kónya 7, 6. Kardos 6 és fél, 7. Török 6, 8. Vitárius 6 és fél, 9. Török 6, 10-11. Kónya 6 és fél, 12. Urszán 1 ponttal.

Súlyos páncélos csata Tel-Aviv előtt

Az arabok gázbombákkal akarják támadni Jeruzsálem újvárosát

A Hagana rádió jelentése szerint elfogták az arab légő egy titkos parancsát, amely parancsot adott a Jeruzsálemben harcoló arab túrszereplőknek, hogy Jeruzsálem zsidó úvárosát gázbombákkal támadják meg Jeruzsálem új városa ellen egyébként iraki repülő is bombatámadást hajtottak végre. Palesztinán minden frontján erős a légi tevékenység zsidó repülőgépek mind nagyobb számban támadják az arab gyülekezőhelyeket.

Jeruzsálem óvárosának zsidó negyede egyetlen romhalmazzal, a levegőben sűrű füst és porfelhő kering. Aknatakalat érte a Szentír Székesegyházat is és Krisztus sírját üvegformák borítják.

A Jeruzsálem és Tel-Aviv között lekövült Latrun vidékén súlyos páncélos csata tombolt, a harcok súlypontja azonban egyre inkább Tel-Aviv térségébe tevődik át. A legújabb jelentések szerint az iraki csapatok észak felől 10, kelet felől pedig 15 kilométerre közeledtek meg Tel-Avivot, dél felől pedig egyiptomi csapatok közelednek a városhoz.

Világzerte nagy feltűnést keltett az a jelentés, amely szerint a török kormány elhatározta, hogy az USA-tól kapott fegyver- és hadianyagkészletéből jelentős mértékben támogatni fogja az arab államokat. Ami a brit támadást illeti: A moszkvai rádió közölte, hogy az angolok 30 páncélos és 50 repülőgépet bocsátottak a Palesztinában harcoló iraki hadsereg rendelkezésére. A zsidó kormány jelentése szerint az arab haderők irányításában 225 brit katona vesz részt. A BBC reggel közölte, hogy Abdullah király a brit kormány kérésére ma éjjelkor visszavonta Palesztinából a transzjordániai had ereg kötelekében szolgáló brit tiszteket.

A köztársasági elnök kiténtette Dinnyés Lajos miniszterelnököt

Bilatonielle. Tidy Zoltán köztársasági elnök hétfőn ünnepélyes kihallgatáson fogadta Dinnyés Lajos miniszterelnököt, miniszterelnökségének első évfordulója alkalmából.

Üdvözlőbeszédében kiemelte a nagy eseményeket, amelyek a magyar demokráciát emult esztendőjét emlékeztetnek. Mindenki előtt megemlíttette a 3 éves terv megindítását és annak megvalósítását alátámasztó gazdasági intézkedéseket, a bankok és nagyvállalatok államosítását, az emult év folyamán kötött nemzetközi szerződéseket, kiemelve a Szovjetunióval kötött barátsági szerződést.

A köztársasági elnök ezután átnyújtotta a miniszterelnöknek kiváló érdemei elismerése jeléül a köztársasági elnöki elismerés aranykoszorúját. Az elnök ezután első ízben adományozta ezt a nagy kitüntetést.

A csehszlovákiai választáson a Nemzeti Arcvonal fölényes győzelmet aratott

Prága. Csehszlovákia népe vasárnap járult az urnák elé. A választás egyben népszavazás is volt, mert az ország lakossága a februári csehszlovákiai belpolitikai változások óta első ízben foglaltatott állást szavazásával a Gottwald kormány politikájának tekintetében.

A választáson egy lista indult csupán: a kormánypartok Nemzeti Arcvonalának listája. Az ellenzéki csoportok sehol nem tudták megszerezni az induláshoz szükséges ezer aláírást és így azok, akik szemben állnak a Nemzeti Arcvonal politikájával füres lappal szavaztak.

A választás országsszerte fegyelmetlen, minden rendezés nélkül folyt le.

Dunavölgyi est

A Szabadságharcos Szövetség szombat este az Arany Bika nagyeremélti szüfőházban megkezdte a Dunavölgyi népi kultúraközösségéről, illetve részvételével megkezdte a Dunavölgyi estet rendezett a Magyar-Szovjet, Magyar-Római, Magyar-Jugoszláv Társaságok és a pedagógus szakszervezetek egyetemben. A közönség sorraiban voltak a centenárius héten külföldi egyetemisták is.

Vég László, a szövetség titkára mondott megnyitót, hangzatosul, hogy a magyar ma nem áll magában, barátaink, jó szomszédaink vannak, akikkel együtt szilárdan védelemzünk szabadságunkat, függetlenségünket és nagy hazánkat a Dunavölgyet, az imperialista elnyomókkal szemben. A Dunavölgye népi, közötti barátság emlékeit szelgálja az est.

A Dunavölgye népeinek himnuszai után dr. Lukó Gábor egyetemi magán-tanár tartott értékes előadást a dunavölgyi népek kultúraközösségéről. A Műt. műsorában Kereses Anikó szerb népdalokat énekelt, Gyulányi Éva és Verezei Zoltán Cyprios Banko szerb ró egy partizán-költeményt, illetve egy novellát adta elő. A Műt. műsorában a fűvészkör általános iskolai növendékei egy román gyermekjátékot, a Petőfi általános iskola tanulói pedig román táncot mutattak be. Komjátly István ismertette a „Világ Korona” román népi hősköltészet fordítását, majd Lukó Gábor vezényletével a Műt. kultúrgárdája énekelte román népdalokat. Két külföldi vendég Volikova Slavka és Hristova Barisava bolgár orvostanhallgatók bolgár népdalokat énekeltek a közönség tiszteletére. A közönség tiszteletére a közönség tiszteletére, majd Ménéz János polgármester, a Szabadságharcos Szövetség elnöke mondott ünnepi beszédet. Történelmi visszhangot adott a szabadságharc idejére, amikor a dunavölgyi népek egy akaratlanul ragadtak fegyvert szabadságuk kivívására. A szabadságharc centenáriusán a dunavölgyi népek közti barátság emlékeit is felidézte a történelmi feladat.

A Műt. műsorában Debreczeni Edit és Sz. Némessy Mária Buga Károly zongorakísérettel egy orosz partizán balladát adtak elő. Bodnár István Csáky Lajos kísérettel egy Rimski-Korsakov áriát énekelt, Gábor Viktor Majakovszkij költeményeket szavalt, Pogáder Elvira orosz káoszikusok számból énekelte hatatosan, a pedagógusok énekkara orosz István vezényletével orosz dalokat adott elő. K. Papp Lia két Kodály-dalt énekelt, a korszakok iskolák az új balladacsoportja egy népballadát mutatott be. Nagy sikere volt egy külföldi vendégnek Cita Bandopadhyay-nak, hindu orvostanhallgatóknak, aki egy hindu munkásindulót és a hindu himnusz énekelte. A háromórás műsort a NÉKOSZ (ánoscsoporthoz) és énekkarának számai fejezték be.

Valamennyi számot lelkes tapsal fogadta a közönség, amely azzal a megelégedéssel távoztak, hogy a Szabadságharcos Szövetség jó munkát végzett a dunavölgyi népek barátságának emélyítésében.

K Ö N Y V

Gárdonyi Géza: AZ ÉN FALUM

Régóta hiányzott a könyvpiacon. Az az imárra létező mű, melynek a magyar nép életéből vett elbeszélései a magyar próza a legértékesebb kincsét képezik tartoznak. A nép-élet mély megértése és ezzel a megértéssel járó őszinte megismeret hívta át az elbeszélések minden sorát. Feljuttatott alakok, pompás jelenetek vonulnak el előttünk, hihetetlen gazdagságban, a biztos, meggyőző éles megfigyelésben, Nem népszínmű-romantika ír, hanem életet ábrázol.

Sásdi Sándor: EGY ASSZONY ELMÉGY

olmó regénye tárgyában vidéki történet. Gyermekkori emlékek adták az ihletet, a kis falu tömegében sokszor látott sűrű, azon az egy faluú arálatt, a szép ösvény Molnár Annus képmása, teltek napjai, nem ér né, munkával a kapu elé és beszél-gésben a szomszédokkal. Az éhes térségben az ott rajzolt körülmények megkívánja a poeasok gazdag földesúr is, Molnár Annus megőzi ezt a durva udvarlót. Az író nagyserző művészetét dicséri, hogy a gyilkos asszony mind-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1948. VI. 1.

végig biztosítja a maga számára az olvasó rokonszenvét.

Molnár Antal: AZ ÚJ MŰZSIKA SZELLEME

A laikusokhoz és a hozzáértőkhez szól egyaránt. A modern magyar zene nagy mesterei Kodály és Bartók örök dicsősége a magyar művészetnek, ill. tehát, hogy mi magyarok közeljünk hozzájuk, behatoljunk művészetükbe és igyekezzünk élvezni és megérteni azt, amit modern zenének neveznek és ami — valljuk csak meg őszintén — nagyon sokunk számára idegen terület. Egyáltalán nem mellékes, hogy a legközelebbi művészetnek azt a nagy területet, amelyet modern zenének nevezünk, hozzáférhetővé teszi mindenkinek számára.

Mind a három könyv a Dante könyv kiadásában jelenik meg és nagy mértékben járul hozzá ahhoz, hogy a könyv ünnepét valóban ünnepé avassza.

Ország László: angol-magyar képzőművészet. Régóta ez a hiánya a magyar közönségnek egy valóban közelebbi angol-magyar képzőművészet. Ezt a hiányt nyitotta pótolni a dr. Ország László, a debreceni tudományegyetem angol professzorának szerkesztésében a Franklin-nál megjelent új kötet, amely 800 oldalon mintegy 60.000 szót tartalmaz. Kiterjed a képzőművészet és a technika műszavaira, a néprajzra és a hangmaradó szókincsére egyaránt, mint Shakespeare és a klasszikus irodalom nyelvének anyagára. Sokszor angol-című, az amerikai angolok legfontosabb, szavai és fordulatjai, hiteles és egyszerű kifejezése, rendezhető, angol szójegyzék és rövidítéses táblázata fokozza a szótár rendkívüli értékét. Szótárunk munkánk az az alkotása gondos kiállításban kerül a magyar olvasóközönség kezébe és nagy sikere számíthat.

Fekete István a Regényújításban

A magyar vidék közönségének népszerű hetilapja, a Regényújítás eheti számában Fekete Istvánnak, a nagy írónak, a magyar néplelek és paraszti társadalom nagyszerű ismerőjének páratlanul szép és érdekes regényét közli: az „Éjféltűn” c. remekbe szabott alkotást, amely a paraszti lélek és a föld imádatának felemelően magas szíves himnusza.

A Regényújítás minden csütörtökön jelenik meg és minden egyes száma 1000 forint. A Regényújítás minden egyes száma a teljes befejezett regényen kívül totó-jóslatot, keresztrejtvényt, lelkirendelőt és más szórakoztató olvasmányokat is közöl. Előfizetési ára negyedévre 12.— forint, fél-évre 24.— forint, évfizetéseket elfogad a kiadóhivatal, Budapest, VI. Eötvös utca 12. szám.

Megkezdődnek a tárgyalások a katolikus egyház vezetőivel

Budapestről jelentik: A római katolikus püspöki konferencia szombaton tartott ülésén Mindszenty József primás elnököt. A konferencia foglalkozott az egyház és az állam közötti tárgyalások kérdésével.

Ortutay Gyula kultuszminiszter külön repülőgéppel Szófiából visszérkezik Budapestre, hogy a tárgyalásokat a katolikus egyház vezetőivel megkezdhesse.

Június végére törvény lesz az egyházi iskolák államosítása, jelentette be Farkas Mihály

A munkáspártok pestmegyei szervezeteinek vasárnapi egységes gyűlésén Farkas Mihály, az MKP főtitkárhelyettese beszélt. Bejelentette, hogy az egyházi iskolák államosítása június végére törvény lesz.

SZÍNHÁZ, MOZI, MŰVÉSZET

HETI MŰSOR: Kedden este 6 óra: Melyek a győztesek. Szerdán este 8 óra: Kezdetjök elől. (M. Ádám.)

Debrecenben kerül vidéken először színe Gergely Sándor „Vitézek és hősök” c. magyarsikerű drámája, melyet a Szovjetunióban hosszú időn át játszottak a budapesti színház szezón legnagyobb sikere. A „Vitézek és hősök” premierje június 7-én lesz s ezzel a darabjal fejezi be debreceni szezonját a színház. A „Vitézek és hősök” bemutatója előtt szerda estétől a „Kezdetjök elől” vigjáték lesz egész héten műsor-

Milyen lesz az új bíraskodási eljárás

Az igazságszolgáltatás reformjainak során kerül a bíróságok átszervezésére és megfelelő átalakítására. Sok újítás várható a közeljövőben, ami az igazságszolgáltatás demokratikusabbá tételét célozza. Az újításokról igazságszolgálati tervekéről, az eddigi előkészületekről a debreceni igazságszolgálati szerv egyik vezetője a következőket mondotta. — Most folyik a bíróságon az átszervezés; több bírót áthelyeznek, párat végelbírás alá vonnak. Ugyanakkor több új bírót neveznek ki, különösen a magasabb igazságszolgálati helyekre, Kúriára, Itélőtáblához, tanácselnöki állásokra a Táblán, törvényszéken. Debrecenből is több ügyvéd bíróságra pályázott, az egyik vezető debreceni ügyvédet a Kúriára, vagy az igazságszolgálati minisztérium törvényelőkészítő osztályára hívják meg, több fiatal ügyvéd is pályázik bírónak. Az igazságszolgálati kormányzat több idősebb debreceni ügyvéd, más, pályán lévő jogász pályázatát visszautasította, mert túlkorosnak tartotta őket, 45—50 éves felül nem akar alkalmazni és kinevezni új bírónak.

Átalakul rövidesen a bíróságok képe és arculata, beosztása. Összevonják a törvényszéket, járásbírókat és részben az Itélőtáblát is. Nem lesz három, csak két fellebbezési fórum. Eddig a legtöbb ügy megjárta a törvényszéket, Táblát, Kúriát, vagy a járásbíró-szék-törvényszék-Tábla fórumokat a jövőben az elsőfokú ítélet ellen csak egy fórumnál lesz fellebbezési lehetőség a másodfok jogerősen dönt és ítélt.

Ezenkívül még nagyobb mértékben vonják be a laikus bíróságot az ítélkezésbe. A munkásbíróság jól bevált és ez adja a további újításra az alapot. Ezentúl nemcsak bírák, de polgári perekben is bevonják a laikus bíróságot, de

A MINSZ gyűjtési akciója

Néhány napja jelent meg a Nemzeti Bizottság felhívása a város néphéza. A Magyar Ifjúsági Népi Szövetség most indult gyűjtéséhez kéri a város demokratikus lakosságának támogatását.

A centenárius esztendőnek március idusán esztendőnkben egységesen tartott a magyar ifjúság. Debrecen haladó történelméhez hű volt Debrecen ifjúsága, élen járt az ifjúsági egyesület megalapításában. Hogy az ifjúság mire képes, arra elég példának tekinthet a március 15-i ünnepély, amit az ifjúság rendezett, vagy a május elsején több, mint tízezer tömegben felvonuló diák, munkás, paraszti ifjúság. És ki ne halott volna a Duna-Tisza osztorna éptéséről?

Most a munka indulásának kezdetén nehézségekkel küzdenek. Ezért indított gyűjtésüket. A város minden lakóját felkérjük az ifjúsági egyesület jelképező zászlós feliratos emléklapokkal, melyet Menyhárt József a Petőfi díjas festőművész tervezett. „Ki minket ültet szívet, vészt ki, ki minket nem ért, önmagát gyalázza.” — hirdeti egy idézet az emléklap tetején. Hisztük, hogy az egész város népének támogatásával indulhat el az ifjúság a népi Magyarország nyújtotta jobb jövő felé.

Egy munkásügyi érdekes mezőgazdasági találmány

A munkaversenyekkel egyidejűleg egy érdekes mezőgazdasági találmányról is beszámolhatunk. Molnár Balázs gépész, hajdúnánási Sós Gábor utca 30. szám alatti lakos egy érdekes, rendkívül praktikus ekekapát konstruált. A munkásügyi még 1945-ben megkezdte az elmés mezőgazdasági szerelmét, amit azóta tökéletesített és most nyilvánosságra hozta érdekes újítását, annak megtekintését és elbírálását kérve. Az ekekapá nyakba akasztható, öltözet szerkezet. Írtást, porhanyítás, töltőgép, elsősorban lehet vele végezni. 5—6 ember napi munkáját végzi, tehát a teljesítmény ugyanannyiszor emeli. Mivel nagyrésze fából van, egészen könnyű. Az eddig használatos ekekapától abban különbözik, hogy emberi erővel vihető elől egy lekapkodó, majd kerék van, a kerék után víz s arra ráépítve a kapatest. A nyakba akasztott szerkezetet egyik kézzel kell irányítani, míg a másikkal a keréket hajtani és a kerékpárláncot használni a szerkezet erre működésbe kezd.

Az érdekes és a mezőgazdaságban nagy munkaszeremősköztetés

nemcsak ipari munkásokat, hanem a parasztság képviselőit és a haladó értelmiség kiküldötteit. — Részben felújítják ezáltal — ha más alapon is — az esküdtzseket, de a laikus bírák nemcsak a büntetőbírák, mint az esküdtzseket, hanem a büntetés kiszabásában is részvesznek, mint a népbírak vagy munkásbírák. A tervezet szerint az elsőfokú bíróságban, amely öt tagból állana, három laikus, beiktató bíró és két szakbíró foglalja helyét, itt az első fokon a laikus bíró volna többségben. A felsőbb bíróságban a fellebbezési fórumban is helyet kap a laikus bíró, — ami szintén újítás és reform. A felsőbb bíróságban, a jogerős ítéletet kimondó fórumnál fordított volna a helyzet, itt a szakbíró volna többségben, három szakbíró mellett két laikus bíró foglalja helyét.

Ezenkívül kisebb jelentőségű ügyekben nem tanács, hanem egyesbíró ítélkezne, itt nem lenne laikus, csak szakbíró.

Fokozatosan leépítik a népbíróságot, a háborús és népellene bűnügyek, amelyek még a felszabadulás előtti időkből származnak, egyre fogyóak, kevesbednek, több népbíróságot meg is szüntettek már, összevontak. Itt fokozatos leépítés várható. A munkásbíróság, az orvostudományi külön-tanács, a népbírósági külön-tanács meg beolvad, átalakul rendezés bíróságokká. Szó van arról is, hogy a laikus, beiktató bíró nem napidíjat kap, mint eddig, ülésenként 20 forintot, hanem havi fizetést, ami a VI.—VII. fiz. osztálynak felel meg.

Az előkészületi munkák már befejezés előtt állnak és rövidesen a megfelelő fórumok elé kerülnek végleges formába öntés végett.

Uttörő szülői értekezlet

A 111. számú Nagy Sándor úttörő csapat szombaton tartotta első szülői értekezletét, melyen Erdélyi Mihály csapatvezető, Rámatott azokra az eredményekre, melyeket az alig két éves mozgalom már is elért a demokratikus nevelés terén. Hazánkban — mondotta — a demokrácia csak az ifjúság egységes demokratikus nevelésével szilárdítható meg, ezért elengedhetetlenül szükséges a felekezeti iskolák államosítása.

Az előadás értékes vita követte, melynek eredményeként a szülői értekezlet a következőkben jelenlévő szülő aláírásával ellátott határozatot hozta:

„Alulírott úttörő szülők — pártállásra való tekintet nélkül — valamennyien ki tudunk a népi demokrácia megerősödéséért, mert meg vagyunk győződve arról, hogy csak az biztosíthatja gyermekünk boldogabb jövőjét. Kérjük a kormányt, hogy ennek érdekében tegyen meg mindent és juttassa minél előbb tető alá a felekezeti iskolák államosításáról szóló törvényjavaslatot.”

Bajorország 41 városában vasárnap tartották a törvényhatósági választásokat. A választások eredménye a következő: Szociáldemokrata párt 275.776 szavazat, keresztény szocialista egyesülés 165.157, kommunistapárt 89.883, demokrata párt 67.758, a többi kisebb pártok 155.557 szavazat.

Paszitó árvíz Északamerikában. Az Oregon állambeli VanPort városát, amely a háború alatt épült többnyire faházakból, a megáradt Columbia folyó vasárnap félóra alatt elpusztította. A gátszakadás következtében a városra zuható víz láb magaságban öntötte el az utcákat. Attól tartanak, hogy több száz ember fulladhat a vízbe.

Európaszerte nagy az érdeklődés a júniusi centenárius Nemzetközi Vásár iránt

Budapestről jelentik: Nemesak ezette Magyarországon, hanem Európa minden részében is igen nagy érdeklődés nyíltánul meg a június 11-21. napjain megartandó Budapesti Nemzetközi Vásár iránt. A beérkezett jelentésekből megállapítható, hogy — egészen bizonyosan — külföldről is repülőgépeken és hatalmas autóbusszokon egész csoportok jönnek a vásár meglátogatására Jugoszlá-

viából, Svájból, Párisból, Brüsszelből, Londonból, Stockholmból, Dániából, Norvégiából és — kétezer látogató! — Romániából. Persze Budapest mindent elkövet, hogy a vidéki felsereglők és a külföldiek megfelelő ellátásban részesüljenek. Vásárgazdálkodó már mindenhol kapható és annak felárú utazási kedvezményével június 5-től lehet Budapestre utazni.

Hajdú megyében a mezőgazdasági egyéni versenyben 1200 résztvevő indul

Értekezletet tartott tegnap Hajdúvármegye mezőgazdasági versenybizottsága, amelyen a megye községeknek kiküldöttel megyszámban vettek részt. Az értekezletet Torma Kálmán elnöpként nyitotta meg, elmondva, mi tette szükségessé a mezőgazdasági munkaversenyek megindítását s milyen hordereje va má már ennek Kécskés József ismertette ezzel kapcsolatban a határjárás fontosságát és az ugyanakkor fontos paraszti öntudatosítást. Egyben kérte, hogy tegyék lehetővé mindent a határjárás, amelynek megvalósítására az alispán ígéretet tett. Bedő Zoltán gazdasági felügyelő a verseny-szervezeteket s azok munkakörét ismertette, majd a versenyek fájára tért ki. Hangoztatta, hogy fontos az, hogy a termelési verseny minden ágában vegyen részt minden község. Hajdú megye területén eddig egyáltalán versenyben 1200 résztvevő indult, a Magyar pédig Szatmár, Bihar és Szabolcs megyéivel versenyben. A versenybizottság figyelmébe kéri az elemi károkat is s a döntésnél tekintetbe kell venni, hiszen nemcsak a több termelési versenypont, hanem a nehézségek leküzdésére fordított munka is.

Ezután a községek kiküldötték számolták be a községekben folyó szervezés eredményeiről, majd ismét a gazdasági felügyelő emelkedett szószárra hangoztatta, hogy az országos versenyiroda irányelvéit mindig szem előtt kell tartani.

MNDSZ egészségügyi ankétja és állásfoglalása az iskolakérdésben

Egészségügyi ankétot rendezett az MNDSZ, amelyen a szövetség országos elnöke, Pokorny Hermann is megjelent. Bánhidai Józsefnek megnyitja után több értékes előadás hangzott el, amelyek mind a leg sürgetőbb szociális problémákra foglalkoztak. Előként dr. Révész Géza négyregisztrálta a MNDSZ eddigi munkájának eredményeit, amelyeket a hároméves terv keretében végzett. Ilyen a Bősörmei úton megnélt napközi otthon létesítése, a népegészség-őrök megszervezése, amely ezután is folyamatosan van, a nevelésügyi hálózat megszervezése, amelyre azért van szükség, hogy minden menhelyi gyermek kielégítő viszonyok közé kerülhessen, s a gyermekvadász megteremtése, amely ma már európai jelentőséggel bír. Dr. Kulán László a csecsemő korzerű táplálkozásával foglalkozott különös tekintettel a betegségek megelőzésére. Dr. Murányi Klára OTI főorvos a MNDSZ népegészség-őrinek munkáját méltatta s megígerte, hogy ebbe a munkába bevonja minden orvosot is, hogy az eredmény minél nagyobb legyen. Dr. Vadász Sándor előadásában a Debrecenben létesítendő gyermektelepről, annak jelentőségéről tartott előadást. Némethi Józsefné népi kultúrális és szociális fel-emelkedésének kérdéseivel foglalkozott, amelynek első feladata az egyházi iskolák államosítása, mert csak az egységes kultúra által lehet elérni az egységes szociális jólétet is. Pokorny Hermann zárószóval ért véget az ankét, mely határozati javaslatot fogadott el, mely szerint törvénnyel a községek államosításának tervét.

„Valljuk — mondja a határozat — hogy egészséges gyermekek csak a népi demokrácia szellemében nevelhetők egészséges emberre. Hisztől, hogy ezzel a lépéssel ismét közelebb leszünk ahhoz,

hogy országunknak művelt, szabad, hazáját szerető állampolgárai legyenek, akik közös erővel boldogan építik a szabad, boldog Magyarországot.”

Hajdúmegyei EPOSz fiatalok önként mennek a Duna-Tisza csatorna építéséhez

A magyar népi demokrácia a hároméves terv keretében illesztette be a mezőgazdaságunk felvirágozása szempontjából oly nagy jelentőségű Duna-Tisza csatorna építését. Hajdúmegyében az EPOSz áll a csatornaépítő mozgalom élére, s az EPOSz fiatalok önkéntes munkáját ajánlották fel a Duna-Tisza csatorna építéséhez.

Az EPOSz fiatalok előtt Sándor Kálmán és Zilahy Tibor megyei titkárok ismertették a Duna-Tisza csatorna építésének fontosságát: egy nap alatt harminc paraszt ifjú jelentkezett önkéntes munkára a csatorna építéséhez.

A június 5-én induló EPOSz munkacsoportban Hajdúmegyei H. szovát, Tetstlen, Földes és Bal-mazúváros EPOSz szervezeteinek rohambrigádja képviselik.

A hajdúmegyei EPOSz szervezetei újabb eredményeikkel mutatják meg, hogy demokráciánk építésében is az élen kívánunk járni.

Az MSZMT rendezésében június 5-én, szombaton délután 6 órakor a Déri Múzeum előadótermében dr. Berei Sós Rezső egyetemi tanár előadást tart „Növénytermi kultúrák a Szovjetunióban” címmel.

Bukarestben megkezdik a román törvénykönyv és közérdekű közlemények magyar nyelven való közzétételét és tervbe vették egy magyar-román jogi szótár készítését.

Frigyes Vilmos hollandiai birtokainak visszaadását kérte. A kérését elutasították s a dornai kaszáló a holland államra szállt át.

H I R E K

„TÍED AZ ORSZÁG, MAGADNAK ÉPÍTED!”

Amikor a hindu és a bolgár az angol és a szerb magyarul beszél...

Érdekes vendégek voltak Debrecen az elmúlt napokban. A Budapestre tanuló külföldi egyetemisták jöttek le a centenárius hét ifjúsági ankétjára. Hindu, angol, bolgár, szerb egyetemisták voltak, akik a fővárosban a NÉKOSz vendégeként folytattak egyetemi tanulmányokat. Valamennyien tudnak már több-kévesebb magyarul és egymással magyarul beszélgetnek. A debreceni ifjúsági vezetők, akik kétnapos debreceni tartózkodásuk idején kalauzolták külföldi társukat, meleg barátságot kötöttek a hindu Dilip Ray Chandhuri-val és Gfá Bandopad-hay-jal, a szerb Suboticky Bronislav-val, az angol Jean Jacobs-szal, a bolgár Neszev Vello-val, Veliková Slavkával és Hristová Borislával.

Időjárás. Elénk szél, változó felhőzet, több helyen, főleg keleten záporosó, zivatar. A hőmérséklet emelkedni fog.

Ügyeletes gyógyszerárak: „Muraközy” Vörös hadsereg útja 68. sz., „Arany János” Csapó utca 66. sz.

RADIÓMUSOR. Kedd, 6.30: Hálai műsora, 6.30: Fabradó, 6.45: Reggel torma, 7: Hírek, 7.30: Reggel zené, 8: Szovjet zene, 8.15: Országos zenék, 9: Postás zenekar, 10: Hírek, 12: Hírek, 12.15: Zenekar, 13: A baravál, 13.15: Házi együttes, 14: Hírek, 14.10: Ma 100 éve, 14.30: Zenekar, 17: Hírek, 17.10: Rádiószovjetunió, 17.15: Vöröskereszteszenek, 18: Korok, emberek, kultúrák, 18.20: Csillagok ritmusok, 17.15: Sárv, 18.20: Sárvné szívesen, 18.15: Mit üzen a Rádió, 18.40: Népi ének és hangeregységek, 19.15: Két part egyesítéséről, 19.30: Hangszerek, 20.30: Mikéi ballada, 22: Hírek, 22.25: Csillagzene, 23.15: Hangszerek, 24: Hírek, — Epszt II: 17: Ótónai tea, 18: Hangszerek, 18.20: Hangszerek, 19.15: Hangszerek, 20: Országos zenekar, 20.30: Rádiószovjetunió, 21: Hírek, 21.15: Hangszerek, 21.50: Táncczene, 22.15: Operaszínek.

Ménes János polgármestert behelyettesítő és fogadalomtételei alkalmából a város alkalmazottai nevében egy küldöttség élén Szendry Sándor h. polgármester kísérette.

Dr. Lupkovits György és dr. Benkő István magántanári próba-előadása az egyetemen. Tegnap délután színpadon hallgatóság előtt tartotta meg magántanári próba-előadását a debreceni egyetemen dr. Lupkovits György nyug. kurlai bír. országgyűlési képviselő és dr. Benkő István az igazságügyminisztériumba beosztott törvényszéki bír. Dr. Szontágh Vilmos jogiakti dékán üdvözölte a megjelenteket. Ezután dr. Lupkovits György tartotta meg értékes, nagy felkészültségre valló előadását „A nemzetközi jog fokozatos kodifikálásának újabb állomásai” címmel. Dr. Benkő István a „Nemzetközi népszavazás jog és állambelsőéleti problémái” címmel tartotta meg igen értékes előadását. Mindkét magántanári próba-előadást nagy tüsszal fogadta a hallgatóság. A professzor kar ezután határozathozatalra vonult vissza. Dr. Szontágh Vilmos dékán olvasta fel a határozatot, amely szerint az előadásokat elfogadták és a két előadó magántanári minősítést nyert. Szontágh professzor további lelkes és tudományos munkára biztatta őket.

Családi összejövetelek lesz az Árpádtéri Egyházteremben június 6-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel. Jegyek 3 forintos áron kaphatók a pénteki bibliaórára, vagy majd a pénztárnál.

Tormai cukrot legmagasabb áron vásárol a Hajdúvármegyei Szövetkezet a Huszárlaktanyában.

Autó és motorkerékpár karambolja az Apafai úton. Dr. Mocsári László orvos, Veres utca 13. sz. alatti lakos gépkocsija és Gelberger Sándor nyíregyházi Besenyei-utcai lakos motorkerékpárja az Apafai úton összeütközött. A karambol következtében mindkétben könnyebb sérülést szenvedtek, a gépkocsit és motorkerékpárt eredetileg megrongálódott.

Dinyés Lajos egy éve miniszterelnök

Egy esztendő nem nagy idő, de ez az esztendő jelentőségében túlnó az elhatárolt időtartamon. A magyar demokrácia megszilárdulása és a válságlól való kivezetése hűzódik Dinyés Lajos nevéhez. Nagy érdeme, hogy tisztá helyzetet teremtett a belpolitikában, megszilárdította a koalíciót és ezáltal újabb gazdasági és politikai eredményekhez tette képessé. A reakció visszacsorításával a demokrácia szinte híveinek táborába összekovácsolódott és megerősödött az eredményes munka közössége. Ez lett az alapja a kormány gyors és határozott fellépésének a gazdasági vonalon szervezkedő reakcióval szemben. A kétértelműség, az ingadozás, a hintapolitika szelleme után a magyar demokrácia politikájában nyílt és világos átláthatósággal sikerült bizalmat keltenünk ügyünk iránt hatalmas szomszédunk, a Szovjetunió kormányában és megnyertük a nemzetközi népek barátságát is. De még a nyugati hatalmak előtt is megmutattuk a becsületünk, merjünk denkielni tudomásunkat, merjünk felhívni, hogy Magyarország többé nem ocsó pródja semmiféle nagyhatalmi aknamunkának. Az úgynevezett túlsó oldalon is kezdnek ráébredni arra, hogy a magyar nép a demokrácia megszilárdításával örökre lerázta magát a gyarmati sorsot és a népi demokráciák megindadhatatlan békefrontjának egyik erős oszlopa lett. Ez a Dinyés kormány egyévi munkájának legjelentősebb eredménye.

Malakka Ferenc postaforgalmi főigazgató, a debreceni postai igazgatóság vezetőjét Budapestre helyezték és a postavezérgazgató egyik helyettese lett. Malakka Ferencet szombaton búcsúztatták ünnepesen keretében. Az igazgatóság részéről Deák Ignác helyettes postafőigazgató, a kincstári hivatalok nevében Németh Jenő postafelügyelő, a postamester képviselőként Sziget postamester búcsúztatta a Budapestre, magasabb beosztásba távozó Malakka Ferencet, aki meghatótt hangon vett búcsút.

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság újonnan megállapított könyvtáráról hétfőn délután 6-7-ig, szerdán délelőtt 11-12-ig és csütörtökön délután 6-7-ig vannak a Társaság kéri mindazokat, akiknél már régebbi idő óta vannak könyvek, hogy azokat a könyvtárrak ideje alatt sürgősen hozzák vissza.

A debreceni könyvnapok június 3-5-ig a szellemi újjáépítés jegyében folynak le. A könyvnapok bezárása szombaton ünnepélyes keretek között a Csillag Irógárdájának mezején történik az Arany Bika nagytermében. A mezején Déri Tibor, Németh Andor, Tersánszky J. Jenő, Ascher Oszkár, Palotai Erzsébet és mások szerepelnek.

A Magyar Dolgozók Pártjának jelvénye, mint az első ízben a párt pest megyei egyesítő konferenciáján látható volt: a nemzetiszín zászlón arany búzakalász és aranygyűrűtől átgáz vörös csillag.

Beck László hírlapterjesztő temetése. A tragikus körülmények között elhunyt Beck László hírlapterjesztőt, — aki a Klinika előtt árulta az újságokat — nagy részvét mellett temették el. A temetést a Hírlapterjesztők Szakszervezete rendezte. Igen sok virág borította a koporsót. A hírlapterjesztők testületileg jelentek meg a végtisztességszolgálaton. A sírnál Úray Sándor lelkipásztor búcsúztatta a halottat. A szakszervezet nevében Vajda Ferenc alelnök mondott megkapó búcsúszóval. Az elhunyt özvegye, Beckné Rakosi Jolán ezután mond köszönetet a temetésen résztvevő karársaknak, ismerősöknek és azoknak, akik virágot, koszorút hoztak a koporsóra.

Sikkasztás miatt őrizetbe vették Pétó László 32 éves püspökladányi községi írodaságát. A feljelentés szerint 14.000 forintot, a marhalevél kezelési díjából befolyó összeget elcsikasztotta, nem számolt el a községek. Az eljárás megindult ellene.

Belefutott a kórházgyőrbe Győry József 24 éves tégási fiatalember, aki úszni akart a vízben. Holtan húzták ki. Három nap alatt ez már a második haláleset fűrdés Tégiasón.

Hétfőn három öngyilkoságot jelentettek a debreceni államügyészségre. Derecskén Varga Imre 64 éves ember lett öngyilkos, felakasztotta magát. Előző nap egy díszes temetést látott és annyira meghatótta ez, hogy azt mondta ismerőseinek, önkézzével vet véget az életének, siettet a halálát, hogy 6 is minél hamarabb díszes temetésben részesüljön. — Mezősas községben Hegyi József 24 éves férfi szerelmi csalódása miatt felakasztotta magát. Holtan találtak rá. — Berettyóújfaluban Rónafalvi Sándor rendőr szolgálati fegyverével hasbaléte magát. Rövid idő múlva kiszervezett. Tettenék oka anyagi ügyek.

Tiltott műtét következtében meghalt Kovács Imréné 33 éves váncsodi asszony. A műtét után vérmegépezést kapott, ez okozta a halálát. A vizsgálobíró széleskörű vizsgálatot indított a tettes közrekerítésére. Ezen a vidéken egy asszony sorozatosan követ el tiltott műtéseket és több haláleset okozta van már.

Tanuljon gyors és gépirás! Simai-Sipkovitsné gyorsíróiskolában Piac utca 73. Vasútközvetmény.

Előzetes leartóztatásba helyezte a vizsgálóbíró Czibalmos János kömvévesédt, aki a múlt éjjel behatolt Friedmann és Steinberger Simonffy-utcai üzletébe és onnan pénzt, élelmiszert, sajtót, vajat, kerékpárszját stb. vitt el. Nem került rögtönítélőbírósg elé, rendes bíróság vonja felelősségre.

Meghívó. A debreceni Tefőfedőmesterek Termelő Szövetkeze 1948. év június 8-án délután 5 órakor Hatvan u. 43. alatt rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Feloszlás.

A debreceni Medikus Kör ma délután 7 órakor kultúrtevé: rendez a városi zeneközműben. A műsoron zene- és énekszámok, novellák, költemények.

Kiadós cső volt a Tiszántúlon szombaton, vasárnap és hétfőn. Debrecenben 26 milliméteres eső: mérték vasárnap. A mezőgazdaság számára, felbecsülhetetlen hasznos: jelentett a bőséges eső.

Varrógépét

levitassa és vegye szakiáltaiban Horváth Tihamér

Három év után fogták el a rablókat. Még 1945-ben történt, hogy Vészto és Szeghalom határában Micura Miklós és Jónás Farkó Károly berettyószentmártoni lakosok idegen katonai egyenruhában sorozatos útonállásokat, rablásokat, betöréseket követtek el, lovat, élelmiszert, stb. vittek el erőszakkal, fenyegetésekkel, revolvert rántva, elő több esetben. 1945-ben elfogták őket, de pár nap múlva megszöktek a fogházból. Most három év után a körzések alapján elfogták Micurát, majd Jónás Farkót is. A régi bűnök miatt is a bíróság elé kerülnek és folyik a nyomozás az újabb bűncselekmények megállapítására.

A debreceni általános iskolák évvégi tornanappélya június hó 6-án, vasárnap délután 4 órakor a Stadionban. Közbejött akadályok miatt a főpróba szerdán és pénteken délután fél 4-kor lesz megtartva. Vezetőség.

Debrecen városa szombaton délután a nagyerdő Tóth-csúszásdában vendégül látta uszónkára a Svájból nagy sikerrel szerepelt Kollégiumi Körös tagjai és vezetői. Az uszónán megjelentek a külföldi egyetemista vendégek is. A körös tagjai általános tetszésre néhány hangulatos dalat fejezték ki haláljukat a finom kakaót és az izétes süteményekért.

